

Sarajevo, 18.04.2022. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
11.04.2022. – 15.04.2022.

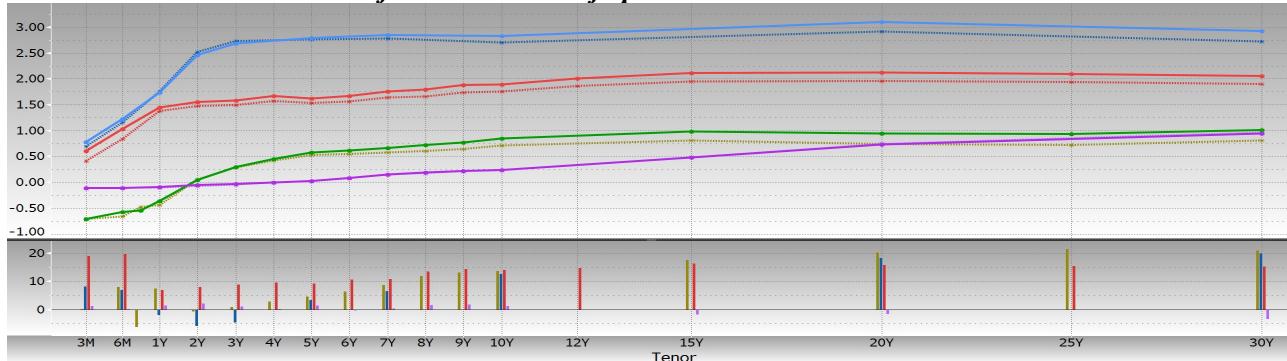
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan									
	8.4.22	-	15.4.22	8.4.22	-	15.4.22	8.4.22	-	15.4.22							
2 godine	0,05	-	0,05	→	2,51	-	2,45	↘	1,48	-	1,56	↗	-0,08	-	-0,06	↗
5 godina	0,53	-	0,57	↗	2,75	-	2,79	↗	1,53	-	1,62	↗	0,02	-	0,03	↗
10 godina	0,71	-	0,84	↗	2,70	-	2,83	↗	1,75	-	1,89	↗	0,23	-	0,24	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	8.4.22	-	15.4.22	
3 mjeseca	-0,647	-	-0,683	↘
6 mjeseci	-0,663	-	-0,584	↗
1 godina	-0,419	-	-0,348	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleni), SAD (plavi), Velike Britanije (crveni) i Japana (ljubičasta) za period od 3 mjeseca do 30 godina na dane 15.04.2022. godine (pone linijske) i 08.04.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Povećana očekivanja ubrzanja procesa pooštravanja monetarnih politika, posebno u SAD i sjednica UV ECB koja je održana u četvrtak, nastavila su da utiču na rast prinosa na tržištu obveznica. Najveće promjene bile su vidljive kod obveznica sa dužim rokovima dospjeća. Prinosi njemačkih obveznica su povećani između 6 i 16 baznih poena, a prinosi italijanskih obveznica između 2 i 15 baznih poena u odnosu na prethodnu sedmicu.

Proteklog četvrtka ECB je u skladu sa očekivanjima zadržala nepromijenjenim sve glavne kamatne stope, uključujući referentnu kamatnu stopu (0,0%). Neto kupovine u okviru programa kupovina obveznica (APP) bi trebalo da budu obustavljene u III kvartalu, dok bi reinvestiranja dospjelih sredstava, po osnovu PEPP programa, mogla da traju najmanje do kraja 2024. godine. Više detalja se očekuje na narednoj sjednici koja se održava u junu, a naredni korak (povećanje kamatnih stopa), prema riječima predsjednice ECB, bi mogao uslijediti „bilo kada između jedne sedmice i nekoliko mjeseci“ nakon obustave kvantitativnih olakšica. Lagarde je izjavila da su intenzivirani uzlazni rizici za inflatorne izglede, posebno u kratkom roku. Rat u Ukrajini je imao velike negativne efekte na ekonomski rast Evrope i šire. U trenutnim uslovima visokog stepena neizvjesnosti ECB će, prema riječima Lagarde,

zadržati opcionalnost, postepenost i fleksibilnost u vođenju monetarne politike. Tržište eurozone je u petak bilo zatvoreno zbog praznika.

Tabela 3: Prikaz ekonomskih prognoza iz Bloombergove ankete provedene u aprilu tekuće godine

Ekonomski prognoze aprila 2022.	Inflacija			GDP		
	2022.	2023.	2024.	2022.	2023.	2024.
Eurozona	6,4% (5,2%)	2,2% (2,0%)	1,9%	2,9% (3,3%)	2,4% (2,5%)	1,9%
Njemačka	6,1% (5,0%)	2,6% (2,0%)	1,9% (2,2%)	2,2% (3,0%)	2,8% (2,7%)	1,9% (1,6%)
Francuska	4,5% (3,8%)	2,2% (1,8%)	1,8% (1,5%)	3,2% (3,5%)	2,1% (2,2%)	1,8% (1,7%)
Italija	6,3% (5,7%)	2,0% (1,7%)	1,4% (1,7%)	2,9% (3,5%)	2,0% (2,1%)	1,6% (1,5%)
Španija	7,0% (5,6%)	2,0% (1,8%)	1,7%	4,7% (5,2%)	3,4% (3,5%)	2,4%

Napomena: Istaknute (boldirane) vrijednosti su aktuelne prognoze, dok podaci u zagradama predstavljaju ranije prognozirane.

Predsjednik njemačkog ZEW instituta Wambach je izjavio da su eksperti pesimistični u vezi sa trenutnom ekonomskom situacijom i pretpostavljaju da će se ista nastaviti pogoršavati. Wambach je naglasio da i dalje postoji mogućnost stagflacije u narednih šest mjeseci.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa inflacije – Njemačka (final.)	MAR	7,6%	7,6%
2.	Stopa inflacije – Francuska (final.)	MAR	5,1%	5,1%
3.	Stopa inflacije – Španija (final.)	MAR	9,8%	9,8%
4.	Stopa inflacije – Italija (final.)	MAR	7,0%	6,8%
5.	ZEW indeks očekivanog povj. investitora – Njemačka	APR	-48,5	-41,0
6.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	FEB	0,9%	3,3%
7.	Trgovinski bilans – Francuska (u milijardama EUR)	FEB	-	-10,3
8.	Trgovinski bilans – Holandija (u milijardama EUR)	FEB	-	6,0
9.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR)	FEB	-	2.736,6
10.	Stopa nezaposlenosti – Grčka	FEB	-	12,8%

SAD

Prinosi na američke obveznice kraćeg roka dospijeća su tokom protekle sedmice zabilježili smanjenje, dok su prinosi na srednjoročne i dugoročne obveznice povećani.

Predsjednica Feda iz Clevelenda Mester je izjavila da je vrlo vjerovatno da će inflacija ostati na visokom nivou i naredne godine, uprkos stalnim potezima Feda usmjerenim na povećanje referentne kamatne stope. Mester je istakla da će inflacija i ove i naredne godine ostati na nivou iznad 2%, ali da bi protokom vremena trebalo da ima silaznu putanju. Predsjednik Feda iz Čikaga je komentarisao da trenutno ne očekuje da će vidjeti potrebu za restriktivnom politikom kako bi se obuzdala inflacija, ali da postoji rizik, te da je povećanje od 50 baznih poena prijedlog vrijedan razmatranja.

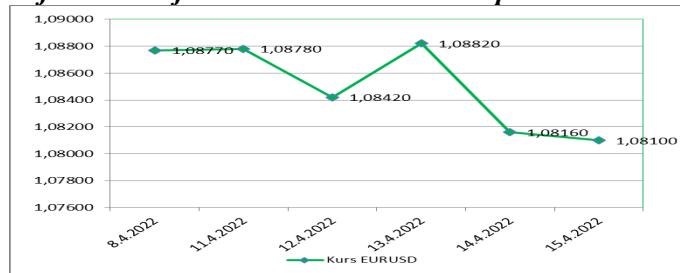
Ministrica finansija SAD Yellen je izjavila da SAD imaju snažnu ekonomiju sa snažnim tržištem rada, te da će biti potreban duži vremenski period, ukoliko ikada USD bude zamijenjen kao ključna globalna valuta.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks potrošačkih cijena (G/G)	MAR	8,4%	8,5%
2.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	MAR	10,6%	11,2%
3.	Stanje budžeta (u mlrd USD)	MAR	-190,0	-192,7
4.	Broj zahtjeva za hipotekarne kredite	8. APR	-	-1,3%
5.	Obim maloprodaje (M/M)	MAR	0,6%	0,5%
6.	Indeks cijena uvezenih dobara (G/G)	MAR	11,9%	12,5%
7.	Indeks cijena izvezenih dobara (G/G)	MAR	16,2%	18,8%
8.	Broj inicijalnih zahtjeva nezaposlenih za pomoć	9. APR	170.000	185.000
9.	Industrijska proizvodnja (M/M)	MAR	0,4%	0,9%

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,0877 na nivo od 1,0810, što predstavlja pad kursa od 0,62% na sedmičnom nivou.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Ekonomija Velike Britanije je tokom februara usporila više nego što se očekivalo, što je rezultat smanjene proizvodnje automobilskog sektora zbog nedostatka potrebnih komponenti u proizvodnji, poremećaja uzrokovanih olujom i smanjene potrošnje u zdravstvu dok su se domaćinstva pripremala za povećanje troškova života. Viši ekonomista iz Capital Economics Ruth Gregory je istakla da vijesti o veoma blagom rastu GDP-a tokom februara pojačavaju rizike kontrakcije u narednim mjesecima, jer se pojačava pritisak na realne prihode domaćinstva.

Zarade građana Velike Britanije prilagođene za inflaciju su smanjene najviše od februara 2013. godine, uprkos tome što se nezaposlenost nalazi na najnižem nivou u posljednjih skoro 50 godina, naglašavajući izazove sa kojima se suočava BoE. Stopa nezaposlenosti je smanjena na 3,8% tokom posljednja tri mjeseca, zaključno sa februarom, sa prethodnih 3,9%, a što je najniža stopa koja je zabilježena od 1974. godine.

Inflacija u Velikoj Britaniji je tokom marta povećana na najviši nivo u posljednje tri dekade, pojačavajući pritiske na premijera Johnsona i ministra finansija Sunaka da ublaže pritiske na rast troškova života. Godišnja inflacija je u martu dostigla nivo od 7% godišnje sa februarskih 6,2%, što je najveći podatak o inflaciji od marta 1992. godine i iznad je očekivanja ekonomista (6,7%). Uticaj na rast cijena imali su različiti proizvodi od goriva, hrane, namještaja. Domaćinstva se trenutno suočavaju sa najvećim pritiscima na rast troškova života od 50-ih godina XX vijeka, od kada se ovi podaci i prate, a analitičari koji prognoziraju ove trendove ističu da su podaci o pregrijavanju inflacije još jedna loša vijest za Vladu.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP (M/M)	FEB	0,2%	0,1% 0,8%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G)	FEB	2,1%	1,6% 3,0%
3.	Prerađivački sektor (G/G)	FEB	3,0%	3,6% 5,3%
4.	Građevinski sektor (G/G)	FEB	6,8%	6,1% 10,0%
5.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	MAR	-	-46.900 -58.000
6.	ILO stopa nezaposlenosti (kvartalno)	FEB	3,8%	3,8% 3,9%
7.	Inflacija (G/G)	MAR	6,7%	7,0% 6,2%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,83482 na nivo od 0,82784, dok je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,3025 na nivo od 1,3060.

JAPAN

Tokom protekle sedmice, visoki zvaničnik BoJ Shinichi Uchida je izjavio da bi pretjerana volatilnost kretanja JPY mogla negativno uticati na ekonomski rast Japana i to nakon što je JPY deprecirao ispod ključnog nivoa, a što je pojačalo zabrinutost zbog rastućih rizika za uvozno orijentisanu ekonomiju. Dodao je da će BoJ zadržati ultrastimulativnu politiku, jer je nedavno rastuća inflacija uzrokovana rastom cijene goriva, te da je poželjno da se kursevi valuta kreću stabilno kako bi održali stabilne ekonomiske i finansijske osnove, što je politika koju su podržale zemlje članice G7 i G20. Kratkoročna, pretjerana volatilnost kretanja valuta bi mogla povećati neizvjesnost u pogledu očekivanja, te bi mogla otežati kreiranje poslovnih planova kompanija. Ministar finansija Suzuki je izjavio da će Japan po potrebi reagovati na volatilna kretanja valute, uz blisku komunikaciju sa drugim zemljama, dodajući da bi pretjerana volatilnost valuta mogla imati negativne efekte na ekonomiju i finansijsku stabilnost.

Veleprodajne cijene u Japanu su u martu ostale blizu rekordnog nivoa, kako su ukrajinska kriza i slab JPY uticali na povećanje cijene goriva i sirovina, stvarajući time još veći pritisak na resursima siromašnu ekonomiju koja se uveliko oslanja na uvoz. Dok će rast veleprodajnih cijena pomoći ubrzaju inflacije, prema za sada još uvijek nedostižnom ciljanom nivou od 2%, analitičari smatraju da bi sve to moglo nanijeti štetu japanskoj ekonomiji koja se još uvijek nije oporavila od pandemije Covid19.

Tabela 7: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) prelim.	MAR	-	30,2%
2.	Indeks veleprodajnih cijena (G/G)	MAR	9,2%	9,5%
3.	Monetarni agregat M2 (G/G)	MAR	3,6%	3,5%
4.	Monetarni agregat M3 (G/G)	MAR	3,2%	3,1%
5.	Osnovne mašinske porudžbine (G/G)	FEB	14,3%	4,3%
				5,1%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 135,30 na nivo od 136,73. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa 124,34 na nivo od 126,46.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 98,26 USD (90,34 EUR).

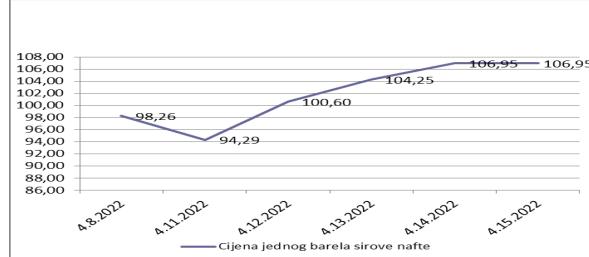
Početkom sedmice cijena nafte je smanjena pod uticajem vijesti o oslobođanju strateških rezervi nafte od strane SAD i zemalja saradnica, ali i zbog vijesti o širenju koronavirusa u Kini. Već narednog dana cijena je započela tendenciju rasta koja je zadržana do kraja sedmice. U utorak je cijena rasla zbog smanjene zabrinutosti oko tražnje u Kini nakon što je Šangaj relaksirao neke mjere vezane za širenje virusa Covid19 i nakon što je OPEC upozorio da će biti nemoguće povećati output kako bi se nadoknadila ponuda nafte od strane Rusije. Sredinom sedmice su pojačane neizvjesnosti oko snabdijevanja ovim energentom, nakon što je Moskva saopštila da su pregovori sa Ukrajinom zapali u čorsokak, a što je u konačnici podstaklo njen rast. Ipak, ovaj rast nije bio izražen u velikoj mjeri, jer su nešto slabiji ekonomski podaci Kine i Japana dali određenu zadršku značajnjem rastu cijene nafte.

U četvrtak je cijena nastavila da raste, treći dan zaredom, nakon što su investitori percipirali globalni deficit u snabdijevanju ovim energentom, potencijalnu zabranu uvoza ruske nafte u EU, te efekte ponovnog širenja virusa Covid19 u Kini.

EIA očekuje da će cijena nafte u II kvartalu u prosjeku iznositi 108 USD po barelu, dok bi prosječna cijena u 2023. godini mogla biti 102 USD po barelu, što je niže u odnosu na prethodna očekivanja koja su prognozirala cijenu od 117 USD po barelu u 2023. godini. Istaknuto je da je prognoza veoma neizvjesna i da zavisi od sankcija Rusije.

Na zatvaranju tržišta u četvrtak (u petak je tržište bilo zatvoreno) cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 106,95 USD (98,88 EUR), te je na sedmičnom nivou zabilježen rast od 8,84%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Održicanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.947,54 USD (1.790,51 EUR).

Ukoliko se posmatra kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice, uočava se blagi rast cijene bez značajnijih volatilnosti u kretanju cijene. Početkom sedmice cijena je zabilježila blagi pad pod uticajem globalnog rasta prinosa i snažnog USD. Narednog dana cijena je imala tendenciju rasta, te se našla blizu najviših nivoa zabilježenih u posljednje četiri sedmice, nakon što su objavljeni podaci za inflaciju u SAD i dok investitori procjenjuju naredni korak Feda u ovim okolnostima. Takođe, nastavak ratnih dejstava u Ukrajini i dalje ima snažan efekat po cijenu zlata. Sredinom sedmice cijena zlata je nastavila sa blagim rastom. Iako inflacija u SAD nije bilježila veći rast od očekivanog, što je usporilo rast cijene ovog plemenitog metala, zlato je i dalje nastavilo da održava visoku cijenu, jer i dalje neke kategorije cijena dobara pokazuju značajan rast, što ukazuje na to da inflacija ne može biti rezultat samo jednokratnih i idiosinkratičnih faktora. U četvrtak je cijena smanjena pod uticajem aprecijacije USD i rasta prinosa nakon sjednice ECB. Na cijenu zlata uticaj imaju i očekivanja investitora oko rasta kamatnih stopa, očekivanog rasta inflacije i krize u Ukrajini.

Cijena je do kraja sedmice nastavila sa rastom, te je dostigla najveći nivo u posljednjih pet sedmica uglavnom zbog ratnih dejstava u Ukrajini, rasta inflacije, kao i rizika recesije u SAD, što je podstaklo tražnju za sigurnom aktivom poput zlata.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.978,24 USD (1.830,01 EUR). Na sedmičnom nivou zabilježen je rast cijene od 1,58%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

